

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/279/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312215348
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Bahníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:8312215348.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: A.L.K. Humenné, spol. s r.o., so sídlom Štefánikova 22, 066 01 Humenné, IČO: 36 471 046, zast. JUDr. Ján Spišák, advokát, Idanská 17, P.O.BOX 67, 040 11 Košice, proti odporcovi: VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o., so sídlom Vajnorská 98, 831 04 Bratislava, IČO: 31 341 438, zast. JUDr. Elena Štefančíková, advokátka, Veternicová 1, 841 05 Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy a o vzájomnom návrhu o vydanie veci, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 24Cb/90/2013-179 zo dňa 4.7.2014 a o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 24Cb/90/2013-72 zo dňa 17.12.2013 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 24Cb/90/2013-179 zo dňa 4.7.2014 vo výroku, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť vydať odporcovi motorové vozidlo ŠKODA Nová Octavia Combi Classic 1,6 75 kW, rok výroby 2007, Z.: E. XXZXXXXXXXXXX, farba modrá storm metalíza, N.: I.-XXXBB a nahradiť odporcovi k rukám jeho právnej zástupkyne trovy konania vo výške 239,32 eur z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Výrok, ktorým zamietol návrhy navrhovateľa na postúpenie vzájomného návrhu miestne príslušnému súdu, resp. na jeho vylúčenie na samostatné konanie, a na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp. zn. 11Cb/11/2014 vedeného na Okresnom súde Humenné, p o t v r d z u j e.

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 24Cb/90/2013-72 zo dňa 17.12.2013 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Okresný súd Bratislava III napadnutým rozsudkom zamietol návrhy navrhovateľa na postúpenie vzájomného návrhu miestne príslušnému súdu, resp. na jeho vylúčenie na samostatné konanie, a na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp.zn. 11Cb/11/2014 vedeného na Okresnom súde Humenné a druhým výrokom uložil navrhovateľovi povinnosť vydať odporcovi motorové vozidlo ŠKODA Nová Octavia Combi Classic 1,6 75 kW, rok výroby 2007, Z.: E. XXZXXXXXXXXXX, farba modrá storm metalíza, N.: I.-XXXBB a nahradiť odporcovi k rukám jeho právnej zástupkyne trovy konania vo výške 239,32 eur.

V odôvodnení súd uviedol, že návrhom na začatie konania zo dňa 26.10.2012, došlým Okresnému súdu Humenné dňa 29.10.2012, sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi určenia, že zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. 624642, ktorú uzatvorili dňa 11.1.2008, je neplatná. Odôvodnil to tým, že túto zmluvu bol prinútený podpísať pri uzatvorení zmluvy o AutoKredite č. 624642, za nevýhodných podmienok. Pri dojednávaní zmlúv tieto nemal vopred k dispozícii, nepoznal vopred ich obsah, pre krátkosť času neporozumel ich obsahu, zmluvy mu boli vydané až po ich podpise. Za vozidlo už uhradil viac ako 50% z kúpnej ceny. Pohľadávku odporcu z platnej úverovej zmluvy je ochotný uhradiť, avšak len v jej zákonnej výške. Úhrade reálnej zákonnej výšky pohľadávky odporcu

bránia, okrem iného, aj nevýhodné ustanovenia zmluvy o AutoKredite (úrok z omeškania vo výške 0,05% denne, nezákonných 5% z výnosu z odpredaja ako náhrady výdavkov spojených s predajom, nezrozumiteľný vzorec výpočtu úhrady pohľadávky pri predčasnej splatnosti), ako aj ustanovenia zmluvy o zabezpečovacom prevode (nezákonná zmluvná pokuta vo výške 20% z výšky úveru v prípade porušenia povinnosti odovzdať vozidlo, zmluvná pokuta 10.000,- Sk za akékoľvek porušenie záväzku, nezákonný čl. VI o výpožičke, možnosť predaja vozidla mimo dražbu). Naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) je u neho daný z dôvodu, že existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi navrhovateľom a odporcom, ktorý postupuje v rozpore so zákonom a navrhovateľovi hrozí, že bude zbavený užívania a vlastníctva vozidla, a to bez možnosti vrátiť dlh v jeho skutočnej výške.

Vzájomným návrhom zo dňa 3.6.2013, došlým Okresnému súdu Humenné dňa 5.6.2013, sa odporca domáhal, aby súd uložil navrhovateľovi povinnosť vydať motorové vozidlo ŠKODA Nová Octavia Combi Classic 1,6 75 kW, rok výroby 2007, Z.: E. XXZXXXXXXXXXX, farba modrá storm metalíza, N.: I.-XXXBB. Vzájomný návrh odôvodnil tým, že s navrhovateľom ako dlžníkom uzatvoril dňa 11.1.2008 zmluvu o AutoKredite č. 642624, v zmysle ktorej poskytol navrhovateľovi účelový úver vo výške 15.401,98 eur, na financovanie časti kúpnej ceny predmetného vozidla, s dobou splatnosti úveru 36 mesiacov. Zároveň uzatvoril s navrhovateľom zmluvu o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. 642624, ktorou navrhovateľ ako dlžník previedol na odporcu ako veriteľa vlastnícke právo k vozidlu. Odporca je ako vlastník zapísaný aj v osvedčení o evidencii vozidla, navrhovateľ je zapísaný len ako držiteľ. V dôsledku porušenia povinnosti platiť splátky úveru, pristúpil odporca dňa 28.7.2009 k stanoveniu celého úveru predčasne splatným. Zároveň navrhovateľovi oznámil uplatnenie zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva a vyzval ho na vydanie vozidla. Oba dokumenty odporca prevzal, čo potvrdil podpisom na nich. Navrhovateľ však odporcovi vozidlo nevydal, preto bol odporca nútený pristúpiť k podaniu trestného oznámenia. Rozsudkom Okresného súdu v Humennom zo dňa 27.3.2013, č. k. 4T 168/2011, bol konateľ navrhovateľa, T. B. V., uznaný vinným zo spáchania trestného činu sprenevery. Rozsudok zatiaľ nenadobudol právoplatnosť. Navrhovateľ od 23.6.2009 neuhradil ani jednu splátku, vozidlo má v držbe a odmieta ho vydať, čo odporca už považuje za neúnosné. Napriek rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.9.2011, č. k. 2Cob/361/2011-125, 2Cob/318/2011, 2Ncb/26/11, v ktorom konštatoval, že navrhovateľ nie je spotrebiteľ, snaží sa navrhovateľ dosiahnuť určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode a odporcu opakovane žaluje, pričom sa snaží vyhnúť povinnosti platiť súdny poplatok.

Dňa 11.9.2013 bol spis postúpený Okresnému súdu Bratislava III ako miestne príslušnému.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení zo dňa 7.5.2014 k vzájomnému návrhu uviedol, že on je výlučným vlastníkom predmetného motorového vozidla, keďže zaplatil prevažnú časť úveru poskytnutého na jeho kúpu. Poukázal aj na to, že odporca, v postavení navrhovateľa, sa v konaní sp. zn. 11Cb/11/2014 na Okresnom súde Humenné domáha zaplatenia sumy 8.054,47 eur s príslušenstvom titulom nesplatennej časti úveru. Odporca by sa tak žalovaním dvoch plnení, a to žalovaním vrátenia nesplatennej časti poskytnutého úveru na kúpu vozidla v sume 8.054,47 eur, a zároveň žalovaním vydania predmetného vozidla, bezdôvodne na úkor navrhovateľa obohatil, čo je v rozpore so zákonom a s dobrými mravmi. Namietal tiež, že nie sú splnené podmienky pre spojenie vecí a tunajší súd ani nie je miestne príslušný na prejednanie vzájomného návrhu odporcu. Navrhol, aby vzájomný návrh súd postúpil miestne príslušnému súdu alebo alternatívne vec vylúčil na samostatné konanie. Podaním zo dňa 2.7.2014 navrhol konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. prerušiť z dôvodu, že v konaní na Okresnom súde Humenné bol dňa 27.5.2014 vynesенý rozsudok, ktorým mu bolo uložené zaplatiť zvyšujúcu neuhradenú hodnotu splátok v sume 8.054,47 eur, čím odpadol predmet vzájomného návrhu odporcu v tejto veci.

Súd prvého stupňa uviedol, že vo veci vzájomného návrhu odporcu nariadil pojednávanie, spor prejednal a rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu, za splnenia podmienok podľa § 101 ods. 2 O.s.p.

Súd v rozsudku poukázal na ust. § 261 ods. 1, § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 126 ods. 1, § 553 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 154 ods. 1 O.s.p.

Súd mal za to, že účastníci platne uzatvorili tzv. nepomenovanú zmluvu podľa obchodného práva, nakoľko obaja sú podnikatelia, zmluvu uzatvorili v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou a v zmluve

si strany jasne určili svoje práva a povinnosti. Na zabezpečenie pohľadávky odporcu z poskytnutého úveru súčasne uzatvorili zmluvu o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k predmetnému vozidlu (predmetu financovania)

Súd uviedol, že ako predbežnú otázku posudzoval platnosť zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva. Nezistil žiaden dôvod neplatnosti. Navrhovateľ bližšie neuviedol, akým spôsobom mal byť prinútený k podpisu zmluvy. Z toho dôvodu mal súd za to, že jeho vôľa bola slobodná, a pod prinútením navrhovateľ zrejme myslel, že odporca podmieňoval poskytnutie úveru aj zabezpečovacím prevodom vlastníctva. To však nemôže podľa súdu spôsobiť neplatnosť zmluvy. Pokiaľ ide o zmluvné podmienky oboch na seba nadväzujúcich zmlúv, súd ich považoval za primerané v čase ich uzatvorenia. Všetky ustanovenia zmluvy boli aj dostatočne určité, teda platné.

Z konania navrhovateľa a skutočností vyplývajúcich z predložených dôkazov a súdnych rozhodnutí je podľa súdu navyše zrejmé, že navrhovateľ neplatil splátky úveru z toho dôvodu, že bol v druhej platobnej neschopnosti, čo nakoniec uviedol aj v návrhu. Teda nie preto, že by nevedel, aký je jeho skutočný zákonný záväzok voči odporcovi. Navrhovateľ podľa súdu nemal žiadny dôvod na to, aby odmietal splácať úver už v roku 2009, kedy nesplatil ešte ani kúpnu cenu vozidla, a to bez akýchkoľvek úrokov, zmluvných pokút alebo náhrad výdavkov, ktorých výška sa mu zdala neprimeraná alebo im nerozumel.

Súd konštatoval, že po nezaplatení dvoch splátok úveru v lehote ich splatnosti bol odporca oprávnený stanoviť predčasnú splatnosť úveru a následne aj uplatniť svoje vlastnícke právo a žiadať o vydanie vozidla. Tým navrhovateľ prestal byť oprávneným držiteľom vozidla a bol povinný vozidlo vydať.

Obrana navrhovateľa sa nedala podľa súdu akceptovať. V konaní bolo vyvrátené, že by sa navrhovateľ stal vlastníkom vozidla z dôvodu, že uhradil prevažnú časť splátok. Pre rozhodnutie o vydaní vozidla bola rozhodujúca tá skutočnosť, že navrhovateľ nesplatil zabezpečovaný záväzok. Aj v prípade, ak sa stane právoplatným rozsudok za zaplatenie zostatku úveru, odporcovi žiadne bezdôvodné obohatenie podľa súdu nevznikne, iba sa naplní zmluva medzi účastníkmi. Vlastnícke právo prevedené zabezpečovacím prevodom podľa § 553 Občianskeho zákonníka má povahu práva prevedeného s rozväzovacou podmienkou, že zabezpečený záväzok sa splní. Teda až zaplatením sa navrhovateľ stane vlastníkom vozidla a odporca bude povinný mu vozidlo vydať. V čase rozhodnutia však zabezpečovaný záväzok splnený nebol a z toho súd musel vychádzať.

Z uvedeného podľa súdu vyplýva, že na prerušenie konania nebol žiadny dôvod, nakoľko na Okresnom súde Humenné sa neriešila žiadna taká otázka, ktorá by mohla mať vplyv na rozhodnutie. Všetky otázky potrebné na rozhodnutie o vydaní veci bol súd oprávnený a povinný posudzovať v tomto konaní. Neboli ani dôvody na vylúčenie vzájomného návrhu na samostatné konanie. Išlo o veci, ktoré skutkovo spolu súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov, t.j. boli tu podmienky pre spojenie vecí v zmysle § 112 O.s.p. Preto nebol ani žiadny zákonný dôvod vec postupovať znovu na Okresný súd Humenné.

Z týchto dôvodov bolo podľa súdu vzájomnému návrhu vyhovené.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal navrhovateľ odvolanie z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. a podľa § 205 ods. 2 písm. b), c), d), e), f) O.s.p. Vytkol, že v rozpore s ust. § 152 ods. 2 O.s.p. súd nerozhodol o jeho návrhu vo veci samej a na pojednávaní dňa 4.7.2014 rozhodol bez účasti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu, a to bez akéhokoľvek vypočutia konateľa navrhovateľa, napriek jeho ospravedlneniu podaním zo dňa 1.7.2014 doručeným toho istého dňa súdu a žiadosti o odročenie pojednávania na iný vhodný termín, a aj napriek podaným procesným návrhom v podaniach zo dňa 7.5.2014 a 1.7.2014. Poukázal na to, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa vôbec nie je zrejmé, na základe akých dôkazov dospel súd k zisteniu, že navrhovateľ neuhradil odporcovi od 29.6.2009 žiadnu splátku úveru, čo je okrem iného vyvrátené aj zisteniami v rozsudku Okresného súdu Humenné konajúceho vo veci sp. zn. 11Cb/11/2014, na ktorého 2. strane uvedený súd konštatuje, že dňa 24.7.2013 bolo uhradených 2.500,- eur zo strany spoločnosti A.L.K. Humenné spol. s r.o. na splátky úveru za motorové vozidlo.

Navrhovateľ uviedol, že bol pri poskytnutí úveru prinútený odporcom ako vlastník zakúpeného motorového vozidla k podpisu nevyváženej zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva. Tiež uviedol, že je vo vzťahu k odporcovi spotrebiteľom podľa ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. Poukázal na definíciu spotrebiteľa v § 2 uvedeného zákona a konštatoval, že u neho predmetný automobil slúži pre jeho osobnú potrebu a s ním nepodniká, pričom v predmete podnikania nemá uvedenú prepravu osôb. Navrhovateľ je názoru, že zmluva o AutoKredite č. 624642 zo dňa 11.1.2008 a zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. 624642 zo dňa 11.1.2008 sú spotrebiteľskými zmluvami, ktorých obsah ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvňovať, a to bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela (či ide o zmluvu občianskoprávneho alebo obchodnoprávneho charakteru), pričom s neprímeranými podmienkami v touto žalobou napadnutej zmluve, ako aj s niektorými neprímeranými podmienkami zmluvy o AutoKredite sa navrhovateľ ako spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

Súd prvého stupňa sa podľa názoru navrhovateľa nezaoberal dostatočne podmienkami konania, a to jednak z hľadiska navrhovateľom namietaného nedostatku miestnej príslušnosti súdu na rozhodovanie o vzájomnom návrhu odporcu a jednak z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci na základe už právoplatného rozsudku Okresného súdu Humenné v konaní sp. zn. 11Cb/11/2014 zo dňa 27.5.2014, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť zvyšok pohľadávky odporcovi, čo podľa názoru navrhovateľa zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej v tomto konaní.

Navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok prvostupňového súdu potvrdiť. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že pohľadávka odporcu ako veriteľa voči navrhovateľovi ako dlžníkovi z úverovej zmluvy nebola uspokojená, t.j. rozvázovacia podmienka nebola naplnená, zabezpečovací prevod vlastníckeho práva k vozidlu naďalej trvá. Na túto skutočnosť nemá podľa odporcu žiaden vplyv ani rozhodnutie Okresného súdu Humenné zo dňa 27.5.2014 č. k. 11Cb/11/2014-76, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 5.8.2014 a vykonateľnosť dňa 5.9.2014 a ktorým bol navrhovateľ ako dlžník zaviazaný uhradiť odporcovi ako veriteľovi dlh z úverovej zmluvy spolu s príslušenstvom, nakoľko k splneniu dlhu ani z tohto titulu nedošlo, a to ani čiastočne.

Vo veci tvrdenia navrhovateľa, že zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom má spotrebiteľský charakter, dal odporca do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.9.2011, č. k. 2Cob/361/2011-125, 2Cob/318/2011, 2Ncb/26/2011. V uvedenom rozhodnutí konajúci súd konštatoval a ustálil charakter sporu medzi účastníkmi konania tak, že navrhovateľ nie je vo vzťahu k odporcovi spotrebiteľom, nakoľko nepreukázal ani neosvedčil, že úver poskytnutý navrhovateľovi ako dlžníkovi v zmysle úverovej zmluvy bol braný pre osobnú potrebu konateľa spoločnosti navrhovateľa a že vozidlo nebolo užívané v súvislosti s realizovaním podnikateľskej činnosti navrhovateľa, obzvlášť, keď vozidlo bolo v majetku spoločnosti navrhovateľa.

Odporca tiež uviedol, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 11Cb/11/2014 bolo predmetom konania zaplatenie dlžnej sumy z úverovej zmluvy, kým v konaní o vzájomnom návrhu odporcu vedenom pred prvostupňovým súdom je predmetom konania vydanie veci, ktorá pohľadávku odporcu z úverovej zmluvy zabezpečuje na základe zabezpečovacej zmluvy. Podľa odporcu je tak nepochybné, že v konaniach nebola prejednávaná tá istá vec a predmet vzájomného návrhu tak nemohol odpadnúť nadobudnutím právoplatnosti meritórneho rozhodnutia o zaplatení dlžnej sumy.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a po preskúmaní obsahu spisu, oboznámení sa s dôvodmi odvolania navrhovateľa a s vyjadrením odporcu k odvolaniu dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je čo do veci samej dôvodné, pretože konanie pred prvostupňovým súdom má vady, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie o veci sa postupom súdu došlo k odňatiu práva účastníka konať pred súdom.

Odvolanie nie je dôvodné čo do námietok týkajúcich sa miestnej príslušnosti súdu (prvý výrok) a podmienok konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 29.10.2012 domáhal určenia, že zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. 624642 zo dňa 11.1.2008 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná, ako aj náhrady trov konania.

Podaním doručeným súdu dňa 5.6.2013 sa odporca vyjadril k uvedenému návrhu a zároveň podal vzájomný návrh v zmysle § 97 O.s.p., ktorým si uplatnil voči navrhovateľovi nárok na vydanie motorového vozidla zn. ŠKODA Nová Octavia Combi Cassic, špecifikovaného v návrhu, ako aj náhradu trov konania.

Podľa § 97 ods. 1 O.s.p., odporca môže za konania uplatniť svoje práva proti navrhovateľovi i vzájomným návrhom.

Podľa § 97 ods. 2 O.s.p., vzájomný návrh môže súd vylúčiť na samostatné konanie, ak by tu neboli podmienky pre spojenie vecí.

Podľa § 97 ods. 3 O.s.p., na vzájomný návrh sa primerane použijú ustanovenia o návrhu na začatie konania, jeho zmene a späťvzatí.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že v záujme hospodárnosti konania zákon umožňuje, aby odporca uplatnil proti navrhovateľovi svoje práva vzájomným návrhom.

Súd nerozhoduje o tom, či pripúšťa alebo nepripúšťa vzájomný návrh. Iba odstráni nedostatky takéhoto návrhu (§ 97 ods. 3) a prípadne rozhodne, že vzájomný návrh vylučuje na samostatné konanie.

O vylúčení vecí na samostatné konanie súd rozhoduje uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie (§ 202 ods. 3 písm. a).

Súd vylúči vec na samostatné konanie vždy, ak na prejednanie vzájomného návrhu nie je daná jeho vecná alebo miestna príslušnosť (miestna príslušnosť nie je daná iba v prípadoch výlučnej miestnej príslušnosti) a ak by inak neboli splnené podmienky na spojenie vecí v zmysle § 112. V prípade, ak nie je daná jeho príslušnosť, postupuje rovnako ako v prípade návrhu na začatie konania (napr. vylúči vec na samostatné konanie, vysloví miestnu nepríslušnosť a postúpi vec miestne príslušnému súdu).

Ak však súd začal o vzájomnom návrhu konať, hoci nebol miestne príslušný na jeho prejednanie, môže vec vylúčiť na samostatné konanie a vysloviť miestnu nepríslušnosť iba na námietku účastníka uplatnenú pri jeho prvom úkone, ktorý mu po uplatnení vzájomného návrhu patrí.

Podľa § 89 O.s.p., súd, ktorý je príslušný na konanie o určitej veci, je príslušný aj na konanie o veciach s ňou spojených a o vzájomných návrhoch odporcu, s výnimkou vecí uvedených v § 88.

V danom prípade je na konanie o návrhu navrhovateľa na určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva príslušný Okresný súd Bratislava III na ktorý bol na námietku odporcu dňa 11.9.2013 postúpený spis z Okresného súdu Humenné, a preto je v zmysle § 89 O.s.p. daná aj miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava III na konanie o vzájomnom návrhu odporcu, keďže sa nejedná o výlučnú príslušnosť podľa § 88 O.s.p. Rovnako súd prvého stupňa prvým výrokom správne zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania, keďže v čase jeho rozhodovania zabezpečený záväzok nebol splnený a navyše na Okresnom súde v Humennom sa nerieši otázka, ktorú by nebol súd prvého stupňa oprávnený posudzovať v tomto konaní.

Odvolačný súd preto v tejto časti považuje dôvody odvolania za právne irelevantné a výrok prvostupňového súdu v tejto časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Súd prvého stupňa však pochybil, keď v rozpore s ust. § 152 ods. 2 O.s.p. nerozhodol o celej prejednávanej veci, t.j. aj o návrhu navrhovateľa, ale rozhodoval len o vzájomnom návrhu odporcu a otázku platnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva nesprávne riešil v konaní o vzájomnom návrhu ako predbežnú, hoci bola predmetom samostatného konania na základe návrhu navrhovateľa.

Podľa § 152 ods. 2 O.s.p., rozsudkom sa má rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe.

Z citovaného ustanovenia nepochybne vyplýva, že prejavom hospodárnosti konania je rozhodnúť jediným rozsudkom o celej prejednávanej veci a vyčerpať celý predmet konania. Z uvedeného pravidla predstavuje výnimku druhá veta § 152 ods. 2 O.s.p. Za podmienky, že je to účelné, môže súd rozhodnúť rozsudkom najskôr o základe prejednávanej veci (tzv. medzitimným rozsudkom), alebo o jej časti (čiastočný rozsudok).

V danej veci z odôvodnenia napadnutého rozsudku, ako aj zo zápisnice z pojednávania zo dňa 4.7.2014 vyplýva, že súd prvého stupňa rozhodoval a vykonával dokazovanie len o vzájomnom návrhu odporcu, pričom súd vôbec neuviedol, prečo nerozhodol aj o návrhu navrhovateľa, hoci toto rozhodnutie má zásadný vplyv na rozhodnutie o vzájomnom návrhu odporcu. Rozhodnutie o vzájomnom návrhu závisí od rozhodnutia o návrhu navrhovateľa.

V danom prípade nebolo účelné, aby súd posudzoval otázku platnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva ako prejudiciálnu, nebolo účelné, aby rozhodol bez súčasného rozhodnutia o návrhu navrhovateľa.

Odvolací súd taktiež z obsahu spisu zistil, že na predvolánke na pojednávanie bol ako predmet konania (pojednávania) uvedený „o určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva“, o ktorom predmete súd vôbec nerozhodoval, čím došlo k odňatiu práva účastníka konať pred súdom.

Vzhľadom k tomu, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre rozhodnutie podľa § 152 ods. 2 O.s.p., a posúdenie takéhoto procesného postupu prvostupňového súdu ostalo bez náležitého vysvetlenia (zdôvodnenia) v odôvodnení rozsudku, došlo zároveň k porušeniu ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., z ktorého vyplývajú zákonné predpoklady pre odôvodnenie rozhodnutí.

Z ustanovenia § 212 ods. 3 O.s.p. vyplýva, že na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V danej veci v dôsledku nesprávneho postupu prvostupňového súdu je jeho rozhodnutie (okrem prvého výroku) nesprávne a nepreskúmateľné a preto odvolací súd odvolaním napadnutý druhý výrok, ktorým súd prvého stupňa vyhovel vzájomnému návrhu a rozhodol o trovách konania, podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 mu vec vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní rozhodne súd prvého stupňa jedným rozsudkom o celej prejednávanej veci a svoje rozhodnutie po zhodnotení všetkých dôkazov odôvodní v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne podľa § 224 ods. 3 O.s.p. aj o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Prvostupňový súd vydal aj uznesenie, ktorým nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku v konaní. V odôvodnení uznesenia uviedol, že preskúmal priložené tlačivo v súvislosti so žiadosťou navrhovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov a dospel k záveru, že predložené tlačivo je neaktuálne, nakoľko je zo dňa 18.12.2012 a je nedostatočne vyplnené, pretože tvrdenia v ňom nie sú žiadnym spôsobom preukázané, čím sú aj osobné, majetkové a zárobné pomery navrhovateľa súdom nepreskúmateľné. V súvislosti s uvedeným súd vyzval navrhovateľa prostredníctvom jeho vtedajšieho právneho zástupcu na opätovné zaslanie Tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania s aktuálnymi údajmi a taktiež ho vyzval na predloženie aktuálnych dokladov preukazujúcich jeho majetkové a finančné pomery (aktuálny výpis z podnikateľských účtov, účtovnú závierku za roky 2011 a 2012, poznámky k výkazom, výkazy ziskov a strát za roky 2011 a 2012, audítorské osvedčenie, súpis hnutelného a nehnuteľného majetku, súpis záväzkov a pohľadávok, daňové priznania za roky 2011 a 2012, listy vlastníctva ku všetkým nehnuteľnostiam vo vlastníctve, ako aj iné doklady preukazujúce jeho finančnú a majetkovú situáciu). Výzvu súdu prevzal právny zástupca navrhovateľa dňa 31.10.2013. Dňa 13.11.2013 doručil právny zástupca navrhovateľa súdu oznámenie o ukončení právneho zastúpenia navrhovateľa, pričom súdu zároveň oznámil, že z opatrnosti vzhľadom na značné množstvo súdom požadovaných dokladov žiada súd o poskytnutie ďalšej 15-dňovej lehoty na predloženie súdom

požadovaných dokladov navrhovateľom. Súd uviedol, že navrhovateľ mu doposiaľ nepredložil žiaden požadovaný doklad.

Súd prvého stupňa žiadosť navrhovateľa posúdil ako nedôvodnú. Uviedol, že je to žiadateľ, ktorý o svojich pomeroch má súd informovať (povinnosť tvrdenia) a predložiť dostatočné doklady, resp. označiť dôkazy, že jeho pomery oslobodenie od súdnych poplatkov opodstatňujú (dôkazná povinnosť); súd iba posúdi, či doklady (dôkazy) sú úplné (z hľadiska objasnenia pomerov žiadateľa), či v tomto smere nevyvolávajú pochybnosť a pod. V tomto smere žiadateľ má teda nielen povinnosť tvrdenia, ale i dôkaznú povinnosť - predložiť dostatočné doklady, resp. označiť dôkazy, že jeho pomery oslobodenie od súdneho poplatku opodstatňujú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21.9.2011, sp. zn. 5 Cdo 138/2011). Pri nepreukázaní osobných, majetkových a zárobkových pomerov súd nemôže rozhodnúť inak, ako oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznať (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.8.2010, sp. zn. 8Sžo/391/2009).

Proti predmetnému uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie z dôvodu, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Je toho názoru, že mu v konaní prislúcha oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom k jeho zlým finančným a hospodárskym pomeroch. Uviedol, že podaním zo dňa 30.12.2013 súdu predložil na základe jeho výzvy zo dňa 8.10.2013 požadované doklady, pričom lehotu na ich predloženie žiadal predĺžiť. Poukázal na to, že z predložených listov vlastníctva je zrejme, že je účastníkom celého radu exekučných konaní ako povinný, do ktorých sa dostal len z dôvodu druhotnej platobnej neschopnosti následkom nepriznania dotácií v pôdohospodárstve za roky 2005 až 2011. Do nepriaznivých finančných pomerov sa tak nedostal svojím zavinením, ale prevzatím neprimeraných podnikateľských rizík.

Navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa ust. § 138 ods. 2 O.s.p. v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

- a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo
- b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci prvostupňovým súdom a na správnosť dôvodov uvedených v uznesení odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím dôvodom navrhovateľa odvolací súd uvádza nasledovné:

Odvolací súd poukazuje na to, že navrhovateľ na základe výzvy súdu v súdom stanovenej lehote nepredložil aktuálne doklady preukazujúce jeho majetkové a finančné pomery. Neurobil tak ani v ním požadovanej ďalšej 15-dňovej lehote. Požadované doklady predložil súdu až po vydaní napadnutého uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, a to až na 70. deň od doručenia výzvy na dokladovanie jeho majetkových a finančných pomerov.

Pokiaľ ide o navrhovateľom uvádzané argumenty týkajúce sa jeho druhotnej platobnej neschopnosti následkom nepriznania dotácií v pôdohospodárstve a podnikateľských rizík, odvolací súd uvádza, že nepriaznivá hospodárska (finančná) situácia navrhovateľa je dôsledkom skutočností, ktorých pôvod je v podnikaní a s podnikaním nevyhnutne súvisia. Pre každú podnikateľskú činnosť je typické, že

so sebou nesie riziko neúspechu v podnikaní. Ak by nepriaznivá finančná situácia bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie časti rizika spojeného s podnikaním na štát, keďže súdne poplatky sú príjmom štátneho rozpočtu. Uvedená situácia je pritom neprípustná, pretože každý podnikateľ podniká na vlastnú zodpovednosť (§ 2 ods. 1 Obchodného zákonníka). Navrhovateľ, ktorý je podnikateľským subjektom, musí niesť zodpovednosť za svoju podnikateľskú činnosť a podnikateľské riziko nemôže prenášať na štát vo forme priznania oslobodenia od súdnych poplatkov. Pomery podnikateľa by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov v súlade s § 138 ods. 1 O.s.p. v tom prípade, keby sa takýto účastník dostal do ťaživej situácie z dôvodu tzv. vis maior (vyššej moci) či nepredvídateľných okolností, ktoré nemajú svoj pôvod v podnikaní (napr. živelná pohroma alebo odcudzenie účastníkovho majetku), v danom prípade však ani k jednému z uvedených dôvodov nedošlo.

Okrem uvedeného, pri rozhodovaní o dôvodnosti žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov treba brať na zreteľ aj individuálne okolnosti daného prípadu, vrátane výšky súdneho poplatku a povahy spoplatňovaného úkonu. V danej veci predstavuje výška súdneho poplatku za návrh sumu 99,50 eur, preto aj s prihliadnutím na túto sumu nepriznaním oslobodenia sa navrhovateľovi neodňala možnosť konať pred súdom.

Odvolačný súd preto odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Uvedené rozhodnutie je výsledkom hlasovania odvolacieho senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.